

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Senato

TOPLANTI SAYISI
2022/07

KARAR SAYISI
2022/28

TOPLANTI TARİHİ
10.03.2022

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
LİSANSÜSTÜ TEZ BENZERLİK YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne bağlı anabilim dallarında yürütülen tüm tezli lisansüstü programlarda yazılan tezler için Benzerlik Raporu alınmasına ve kullanılmasına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge; Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne bağlı anabilim dallarında yürütülen tüm tezli lisansüstü programlarda yazılan tezlere ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge;

- a) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine,
- b) 20/04/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine,
- c) 23.01.2017 tarihli ve 29957 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine,
- ç) 25/12/2014 tarihli YÖK Genel Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmış olan ‘Lisansüstü Programların Açılması ve Yürütülmesine Dair İlkeler’ in D maddesi, esas alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) ADAK: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne bağlı anabilim dalı akademik kurulunu,
- b) Alıntı: Bir yazıya başka bir yazarın yazısından alınmış parça (kaynak: TDK),
- c) Anabilim Dalı: 03.03.1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde tanımlanan ve Enstitüde eğitim programı bulunan enstitü anabilim dalını,

- ç) Benzerlik Raporu: Kullanılan benzerlik tespit yazılımı ile öğrencinin tezi ve diğer çalışmalar arasındaki benzerlik taraması sonucunu,
- d) Benzerlik Tespit Yazılımı: Enstitü tarafından kullanılan benzerlik raporu oluşturan bilgisayar yazılımını,
- e) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez dönemlerinde rehberlik etmek üzere Enstitü Yönetim Kurulunca atanan öğretim üyesini,
- f) Enstitü: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünü,
- g) Enstitü Yönetim Kurulu (EYK): Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunu,
- ğ) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi kullanmayı ve göstermeyi,
- h) Müdür: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürünü,
- ı) Müdür Yardımcısı: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısını,
- i) Nihai Rapor: Tez teslimi öncesi enstitü tarafından alınan kalıcı benzerlik raporunu
- j) Öğrenci: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne kayıtlı öğrenciyi,
- k) Ön Rapor: Tez savunma başvurusu ve tez teslimi öncesi alınan benzerlik raporunu,
- l) Senato: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Senatosunu,
- m) Sistem: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından kullanılan işlemlerin çevrimiçi (online) yapıldığı yazılımı,
- n) Tez: Yüksek lisans ve doktora eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel çalışmayı,
- o) Üniversite: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesini (BAİBÜ), ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tez Benzerlik Tespit Yazılımına Erişim, Benzerlik Raporunun Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Esaslar

Yazılıma erişim ve raporlar

MADDE 5- (1) Benzerlik raporu, BAİBÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından kullanıma sunulan "TURNITIN" adlı benzerlik tespit yazılımı üzerinden alınır.

(2) Benzerlik tespit yazılımı, enstitünün ve danışman öğretim üyelerinin kullanımına açıktır.

(3) Danışmanlar, BAİBÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığına başvurarak temin edeceği kullanıcı adı ve şifresi ile benzerlik tespit yazılımına erişim sağlar.

(4) Benzerlik tespit yazılımı kullanılarak alınan raporlar, Ön Rapor ve Nihai Rapor olmak üzere iki aşamalıdır.

Tez benzerlik yazılımına veri girişi ve yazılımın kullanım koşulları

MADDE 6- (1) Tez benzerlik raporu, tezin kaynakça kısmı hariç tezin tamamının tek bir dosya olarak benzerlik tespit yazılımına yüklenmesi ile alınır.

(2) Benzerlik tespit yazılımına yükleme yapılırken *Dosya Başlığı (document title)* alanına tez başlığının tamamı, *Yazar Adı (author's first name)* alanına öğrencinin adı, *Yazar Soyadı (author's last name)* alanına öğrencinin soyadı yazılır.

(3) Benzerlik Tespit Yazılımının filtreleme seçenekleri aşağıdaki şekilde ayarlanır:

a) Kaynakçalar hariç tutulmalıdır.

b) Alıntılar dâhil tutulmalıdır.

c) 5 kelimededen (*eğitim bilimleri ve sosyal bilimler alanları için 10 kelimededen*) daha az benzerlik içeren metin kısımları hariç tutulmalıdır.

ç) Çeviri eşleştirme etkinleştirilmelidir.

d) Tezlerin gönderileceği depo ayarı: Ön Raporlar “depo yok” seçeneği seçilerek, Nihai Rapor “*standart yazılı ödev deposu*” seçeneği seçilerek alınır. Nihai Rapor Enstitü tarafından görevlendirilen kişi tarafından alınır.

e) Arama seçeneklerindeki tüm havuzlar seçilmiş olmalıdır.

(4) Benzerlik tespit yazılımından alınan raporda elde edilen benzerlik oranı %30'u geçmemelidir. Anabilim dalları ADAK kararı ile %30'un altında bir benzerlik oranı belirleyebilir. Benzerlik oranının %30'u ya da anabilim dalı ADAK kararı ile belirlenen oranı geçmesi durumunda tez sınav jürisi önerisi Enstitüye gönderilmez ve öğrenciden bu oranları geçmeyecek şekilde düzeltme yapması istenir.

(5) Tez çalışmasının yürütüldüğü alana özgü olarak benzerlik sayılmayacak şekilde dördüncü fıkrada belirtilen oranı geçecek bir benzerlik oranının çıkması durumunda tez danışmanı durumu belirten gerekçeli bir rapor hazırlar. Bu raporu anabilim dalı başkanlığı aracılığı ile Enstitüye gönderir. Enstitü Yönetim Kurulunun gerekçeli raporu yerinde görmesi halinde tez sınav jürisinin atanmasına karar verilebilir.

(6) Benzerlik tespit yazılımı sadece benzerlik taraması yapmaktadır. Tezlerde benzerlik oranının yukarıda belirtilen oranın altında olması, tek başına tezde benzerlik olmadığı anlamına gelmez. Benzerlik oranı dördüncü fıkrada anılan oranların altında olsa bile “5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu” ve “Enstitü Tez Yazım Kılavuzu”nda belirtilen atıf ve alıntı usullerine uyulması şarttır. Bu kurallara uyulmaması halinde doğabilecek her türlü hukuki ve cezai sorumluluk öğrenciye aittir.

(7) Tezde yapılan her düzeltmeden sonra benzerlik raporu yenilenmelidir.

Tez Savunma Sınavı öncesi Ön Raporun alınması ve kullanılması

MADDE 7- (1) Tez danışmanı benzerlik tespit yazılımını kullanarak savunma öncesi Ön Rapor almalıdır. Ön Rapor mutlaka “*no repository*” (*depo yok*) özelliği seçilerek yapılır.

(2) Savunma öncesi yapılan Ön Raporlama işlemi sonucunda elde edilen “*benzerlik oranı*”, raporlamaya tabi tutulmuş olan tezin “*toplam sayfa sayısı*” ve raporlama işleminin yapıldığı “*tarih*” bilgisi sisteme danışman tarafından işlenir.

(3) Enstitü tarafından görevlendirilen görevli, tezin Enstitü tez yazım kılavuzuna uygunluğunu değerlendirdikten sonra ikinci fıkrada anılan bilgileri doğrulamak amacıyla tekrar Ön Rapor alarak benzerlik oranını sisteme işler. Ön raporun 6 ncı Maddenin dördüncü fıkrasında anılan sınırlarda olması ve tezin Enstitü tez yazım kılavuzuna uygun olması durumunda, tezin savunulabilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla sistem üzerinden Müdür Yardımcısının onayına sunulur.

(4) Müdür yardımcısı onayından sonra danışman sistem üzerinden jüri önerisini hazırlar ve yine sistem üzerinden anabilim dalına sunar. Jüri önerisine ilişkin ADAK kararı EYK'de onaylandıktan sonra Enstitü tarafından jüri görevlendirme yazısı yazılarak sisteme yüklenir ve danışmana gönderilir.

(5) Danışman sistemde yer alan tezi, ön raporu ve görevlendirme yazısını yine sistem üzerinden jüri üyelerine gönderir.

(6) Jüri üyeleri rapordaki verilerde ve tezde gerçek bir intihalin tespiti halinde, tezin ve ön raporun kendilerine gönderim tarihinden itibaren on gün içinde kişisel olarak hazırlayacakları intihale ilişkin bir raporu Enstitü Yönetim Kurulunda değerlendirilmesi için Enstitüye gönderir.

Tez Savunma Sınavı sonrası Nihai Raporun alınması ve kullanılması

MADDE 8- (1) Tez savunma sınavında başarılı bulunarak tezi kabul edilen öğrenci, - varsa- jüri üyeleri tarafından verilen düzeltmeleri yapar ve sisteme yükler.

(2) Tez danışmanı benzerlik tespit yazılımını kullanarak savunma sonrası Ön Rapor alır. Ön Rapor mutlaka “*no repository*” (*depo yok*) özelliği seçilerek hazırlanır.

(3) Savunma sonrası yapılan Ön Raporlama işlemi sonucunda elde edilen “*benzerlik oranı*”, raporlamaya tabi tutulmuş olan tezin “*toplam sayfa sayısı*” ve raporlama işleminin yapıldığı “*tarih*” bilgisi sisteme danışman tarafından işlenir.

(4) Enstitü tarafından görevlendirilen görevli, tezin Enstitü tez yazım kılavuzuna uygunluğunu değerlendirdikten sonra üçüncü fıkrada anılan bilgileri kontrol etmek amacıyla tekrar Ön Rapor alır. Alınan ön raporun 6 ncı Maddenin dördüncü fıkrasında anılan sınırlarda olması ve tezin Enstitü tez yazım kılavuzuna uygun olması durumunda, bu defa “*standart yazılı ödev deposu*” özelliğini seçerek kalıcı Nihai Rapor alır. Nihai raporu ve sonuçlarını sisteme yükleyerek tez teslimi için Müdür Yardımcısının onayına sunar.

(5) Müdür yardımcısının onayından sonra danışman ve öğrenci tarafından imzalanan “*Tez Teslim Formu*”, “*Tez Veri Giriş Formu*”, “*1 Adet Basılmış ve Ciltlenmiş Tez Örneği*”, “*Tezin CD İçinde 1 Adet Elektronik Kopyası*”, eğer öğrenci tezin erişime hemen açılmasını istemiyorsa “*Tezlerin Erişime Açılmasını Erteleme Formu*” Enstitüye sunulmak üzere ilgili anabilim dalı başkanlığına teslim edilir.

(6) Tez savunmasına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde tezleri anabilim dalı başkanlığı tarafından Enstitüye teslim edilen ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci diploma almaya hak kazanır. Koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 9-(1) Bu yönergede hükmü bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümlerine dayalı olarak verilen Enstitü Yönetim Kurulu kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 10- (1) 18.05.2017 tarihli ve 2017/90 sayılı Senato kararıyla kabul edilen, “Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü Tez Çalışması İntihal

Yazılım Programı Raporu Alınması, Kullanılması ve Uygulama Esasları Yönergesi", 16.03.2017 tarihli ve 2017/49 sayılı Senato kararıyla kabul edilen, "Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları", 16.03.2017 tarihli ve 2017/50 sayılı Senato kararıyla kabul edilen "Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları", 16.03.2017 tarihli ve 2017/51 sayılı Senato kararıyla kabul edilen "Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları" yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu yönerge, Senato tarafından kabul edildiği tarih itibariyle yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu yönerge hükümlerini Enstitü Müdürü yürütür.